

YKS 2022 Sonuçları Ardından Turist/Turizm Rehberliği Programları Üzerine Bir Değerlendirme

Nazım ÇOKIŞLER

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Turizm Fakültesi

GİRİŞ

Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) sonuçlarının açıklanması sadece öğrenciler tarafından değil, akademisyenler tarafından da merakla beklenmektedir. YKS sonuçları, yeni öğretim yılında bölümlere kaydolacak öğrencilerin profilleri hakkında ilk izlenimleri vermekte ve bölümlerin iç değerlendirmelerinde kullanılacak somut veriler sunmaktadır. 2019 yılından beri YKS hakkında Yükseköğretim Kurumu (YÖK) YÖK-Atlas veri tabanı oldukça kapsamlı veriler sunmaktadır. Ancak son sınava ait detaylı veriler henüz açıklanmamış, sadece genel istatistikler açıklanmıştır.

2022-YKS sonuçları Türkiye’de uygulanan eğitim politikaları açısından ayrı bir öneme sahiptir. 2021 yılında birinci ek yerleştirmelerden sonra çok sayıda kontenjanın boş kalması üzerine ikinci kez ek yerleştirme hakkı tanınmış ve bir üniversiteye kaydolabilmek için gerekli taban puan Temel Yeterlilik Testinde (TYT) 150’den 140’a, Alan Yeterlilik Testinde (AYT) ve Yabancı Dil Yeterlilik Testinde (YDT) 180’den 170’e düşürülmüştü. YÖK tarafından 11.02.2022’de yapılan açıklama ile baraj puanı uygulaması 2022-YKS için tamamen kaldırılmış (yok.gov.tr), yani adaylar aldıkları puana bakılmaksızın tercih yapabilecek konuma gelmiştir. Alınan bu kararın gerekçesi, sınava giren adayların yaklaşık üçte birinin baraj altında kalması olarak gösterilmektedir. 2021 yılında TYT’ye giren 2 milyon 426 bin öğrencinin yaklaşık 700 bini barajı geçememiş (Öztürk 2022), bu durum üniversite kontenjanlarının boş kalmasına neden olmuştu. Yeni düzenlemede aday-

ların yerleştirme puanının hesaplanabilmesi için Türkçe veya Matematik testlerinden yarım net çıkarmaları yeterli hale gelmiştir. Bu nedenle, barajın kaldırılma kararının tercihler ve kontenjanlar üzerindeki etkilerini görebilmek için YKS-2022’ye ait veriler önem kazanmıştır.

Detaylı istatistikler açıklandıktan sonra daha kapsamlı analizler yapmak mümkün hale gelecek olsa da bu çalışmanın amacı, iki ve dört yıllık turist/turizm rehberliği programları hakkında açıklanan ilk verileri derleyerek okuyuculara sunmak ve genel bir değerlendirmesini yapmaktır.

YÖNTEM

Eylül ayı itibarıyla 2022-YKS sonuçlarına ilişkin elimizde iki veri seti bulunmaktadır. Açıklanan istatistikler; sınava giren tüm adaylara ait ortalama netler ve puanların yığınsal dağılımı (2022-YKS Sınav Sonuçlarına İlişkin Sayısal Bilgiler) ve her bir bölüme yerleşen adaylara ait en düşük ve en yüksek puan ile kontenjanların doluluk oranlarına ilişkindir (2022-YKS Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin Sayısal Bilgiler). Bu çalışma turist/turizm rehberliği programlarına ait veriler ile sınırlı tutulmuş, iki ve dört yıllık programların tümü dâhil edilmiştir. Çalışma, 2022-YKS sonuçları hakkında açıklanan ilk verilerin 2021 verileri ile kıyaslanmasına dayalı bir değerlendirme yapmak amacıyla “En Düşük ve En Yüksek Puanlar”, “Kontenjan” ve “Doluluk Oranı” değişkenlerine bağlı veriler derlenerek ön lisans ve lisans programları için ayrı tablolar halinde sunulmuş ve 2021 sonuçları

ile kıyaslanmıştır. Lisans programları için ayrıca 2021-YKS'ye ait YDT netlerine yer verilmiştir.

DEĞERLENDİRME

Son iki yıla ait sayısal veriler arasındaki farka bakıldığında, sınava başvuran aday sayısının 2022'de arttığı görülmektedir. 2021-YKS'ye başvuran aday sayısı 2.592.390 iken, 2022-YKS'ye 3.234.318 aday başvurmuştur. 2021'de TYT'ye 2.416.974, AYT'ye 1.627.145 ve YDT'ye 104.917 kişi, 2022'de ise TYT'ye 3.008.287, AYT'ye 1.852.678

ve YDT'ye 132.485 kişi katılmıştır (2021 YKS Sayısal Verileri; 2022 YKS Sayısal Verileri).

Tablo 1'e göre 2021 ve 2022'de YKS kılavuzunda yer alan dört yıllık eğitim veren birim sayısı 51'dir. Tablo 1'de birimler, ilgili bölüme 2022'de son sırada yerleşen adayın puanına diğer bir ifadeyle taban puana göre sıralanmış şekilde gösterilmektedir. Lisans birimleri içinde *Yaşar Ü. UBYO Burslu ve İngilizce* birimi ilk sıradaki yerini korumuştur. Devlet üniversitelerine bağlı birimler arasında hem 2021 hem de 2022'de en yüksek

Tablo 1. Lisans Bölümlerine Ait YKS-2022 Verilerinin YKS-2021 Verileri İle Karşılaştırması

Birim Adı	En Düşük ve En Yüksek Puanlar				Kontenjan		Doluluk (%)		YDT Netleri	
	En Düşük	En Yüksek	En Düşük	En Yüksek	2022	2021	2022	2021	2022	2021
	(2022)	(2022)	(2021)	(2021)						
Yaşar Ü. UBYO (Burslu) (İngilizce)	431	440	396	402	3	3	100	100	-	70,0
Nişantaşı Ü. UBYO (Burslu)	404	418	359	372	5	5	100	100	-	63,4
İstanbul Gelişim Ü. İİSB Fak. (Burslu)	401	409	353	377	5	5	100	100	-	61,5
Akdeniz Ü. TF	392	451	362	418	50	50	100	100	-	64,4
Anadolu Ü. TF	389	436	356	416	40	40	100	100	-	64,1
Ege Ü. TF	383	455	347	405	55	55	100	100	-	60,8
İzmir Kâtip Çelebi Ü. TF	373	449	336	410	60	60	100	100	-	56,8
Aydın Adnan Menderes Ü. TF	363	418	325	368	50	50	100	100	-	53,2
Akdeniz Ü. Manavgat TF	361	440	325	376	60	60	100	100	-	54,9
Muğla Sıtkı Koçman Ü. TF	360	425	314	364	30	30	100	100	-	50,5
Pamukkale Ü. TF	347	394	308	415	60	60	100	100	-	47,2
Akdeniz Ü. Manavgat TF (İÖ)	343	376	311	356	40	40	100	100	-	47,3
Batman Ü. TİOYO	343	322	220	298	35	35	100	33	-	21,5
Balıkesir Ü. TF	339	434	301	403	60	60	100	100	-	45,8
Aydın Adnan Menderes Ü. TF (İÖ)	339	442	300	332	40	40	100	100	-	44,7
Mersin Ü. TF.	338	440	298	418	60	60	100	100	-	47,5

Tablo 1. Lisans Bölümlerine Ait YKS-2022 Verilerinin YKS-2021 Verileri İle Karşılaştırması (Devam)

Birim Adı	En Düşük ve En Yüksek Puanlar				Kontenjan	Doluluk (%)		YDT Netleri		
	En	En	En	En		2022	2021	2022	2021	
	Düşük (2022)	Yüksek (2022)	Düşük (2021)	Yüksek (2021)						
Bolu Abant İzzet Baysal Ü. TF	331	376	286	420	40	40	100	100	-	42,4
Öndokuz Mayıs Ü. TF	322	364	280	330	50	50	100	100	-	37,5
Balıkesir Ü. TF (İÖ)	322	338	276	313	40	40	100	100	-	36,7
Selçuk Ü. TF	321	393	275	361	30	30	100	100	-	37,7
Sakarya Uygulamalı Bilimler Ü. TF	321	393	280	396	60	60	100	100	-	41,2
İsparta Uygulamalı Bilimler Ü. TF	315	351	274	351	40	40	100	100	-	37,0
Erciyes Ü. TF	314	365	263	386	60	60	100	100	-	34,6
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü. TF	312	414	273	367	50	50	100	100	-	37,4
İskenderun Teknik Ü. TF	306	359	247	309	30	30	100	100	-	28,7
Afyon Kocatepe Ü. TF	306	443	261	308	50	50	100	100	-	33,2
Kırklareli Ü. TF	305	373	260	328	40	40	100	100	-	34,2
Necmettin Erbakan Ü. TF	299	383	253	352	50	50	100	100	-	27,9
Yaşar Ü. UBYO (%50 İndirimli) (İngilizce)	299	386	207	329	18	18	100	89	-	33,9
Sakarya Uygulamalı Bilimler Ü. TF (İÖ)	297	364	251	342	50	50	100	100	-	30,4
Zonguldak Bülent Ecevit Ü. Ereğli TF	294	352	242	293	40	40	100	100	-	27,0
Selçuk Ü. Beyşehir Ali Akkanat TF	287	355	241	316	40	40	100	100	-	26,9
Karabük Ü. Safranbolu TF	286	356	241	339	30	30	100	100	-	28,8
Aksaray Ü. TF	284	332	236	298	40	40	100	100	-	22,7
Bilecik Şeyh Edebalı Ü. UBF	278	320	239	303	40	40	100	100	-	27,7
Yaşar Ü. UBYO (İngilizce)	277	298	234	234	2	2	100	50	-	17,8
Afyon Kocatepe Ü. TF (İÖ)	275	305	232	296	40	40	100	100	-	23,2
Sinop Ü. TİOYO	275	363	233	291	60	60	100	100	-	24,0
Mardin Artuklu Ü. TF	271	319	231	280	30	30	100	100	-	23,7
Atatürk Ü. TF	266	380	245	296	100	30	100	100	-	28,2

Tablo 1. Lisans Bölümlerine Ait YKS-2022 Verilerinin YKS-2021 Verileri İle Karşılaştırması (Devam)

Birim Adı	En Düşük ve En Yüksek Puanlar				Kontenjan		Doluluk (%)		YDT Netleri	
	En	En	En	En	2022	2021	2022	2021	2022	2021
	Düşük	Yüksek	Düşük	Yüksek						
	(2022)	(2022)	(2021)	(2021)						
Çanakkale 18 Mart Ü. TF (SİTR)	266	325	200	296	50	50	100	86	-	-
Ankara H. B. Veli Ü. TF (SİTR)	265	350	211	261	60	60	100	24	-	-
Kastamonu Ü. TF	263	328	206	344	50	50	100	89	-	20,7
Nişantaşı Ü. UBYO (%50 İndirimli)	262	375	211	348	27	24	100	67	-	27,6
Nişantaşı Ü. UBYO	259	259	-	-	1	1	100	0	-	-
Adıyaman Ü. TF	257	387	213	284	40	40	100	61	-	21,4
İstanbul Gelişim Ü. İİSB Fak.(%50 İndirimli)	254	382	212	342	25	31	100	48	-	30,3
Karamanoğlu Mehmetbey Ü. UBYO	253	312	224	257	30	30	100	58	-	17,8
Gümüşhane Ü. TF	252	408	217	259	50	50	100	62	-	20,6
Çankırı Karatekin Ü. İlgaz TOYO	248	307	206	249	50	50	100	46	-	19,1
Harran Ü. TOİYO	244	476	223	361	40	40	100	63	-	24,1

Kaynak: 2022 ve 2021-YKS Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin Sayısal Bilgiler tablolarından derlenmiştir. İtalik yazılar Vakıf Üniversitelerini göstermektedir.

puanla öğrenci kabul eden *Akdeniz Ü. TF* 2021'de ikinci sırada iken, 2022'de dördüncü sıraya gerilemiştir. Her iki yılın ilk beş sırasına bakıldığında birimlerin aynı olduğu ancak sıralamalarının değiştiği; vakıf üniversitelerine bağlı burslu birimlerin üst sıralara çıkarken, bu durumun devlet üniversitelerini alt sıralara ittiği görülmektedir.

İki yılın en düşük ve yüksek puanlarına bakıldığında, 2022 yılı puanlarında bir önceki yıla göre bariz bir artış görülmektedir. Lisans birimlerinde en düşük ve en yüksek taban puanlar 2021'de 200 ile 396; 2022'de ise 244 ile 431 aralığındadır. 2021'de lisans bölümlerine ait taban puan ortalaması 268 iken, 2022'de 312'ye çıkmıştır. *Harran Ü. TOİYO* birimi dört yıllık bölümler içinde 2022 taban puanında 244 puan ile en son sırada yer almasına rağmen, tavan puanda 476 ile ilk sırada yer alması da ilgi çekicidir. En yüksek ve

en düşük puanlar arasındaki fark ortalama 100 puan iken, *Harran Ü. TOİYO*'da bu fark 232'ye yükselmiştir.

2021'de 2039 olan toplam kontenjan 2022'de 67 artarak 2106'ya çıkmıştır. Üç lisans biriminin kontenjanı değişmiş, iki birimin kontenjanı artarken bir biriminki azalmıştır. *Atatürk Ü. TF* biriminin kontenjanının 30'dan 100'e çıkması kayda değerdir. Doluluk oranlarına bakıldığında 2021'de 14 birim kontenjanını dolduramamışken, 2022'de tüm birimler yüzde yüz doluluk oranına ulaşmış, lisans birimleri için ortalama doluluk oranı 2021'de yüzde 87,7 iken, 2022'de yüzde 100'e çıkmıştır.

2022-YKS'ye ait YDT net ortalamaları henüz açıklanmamış olsa da 2021 verilerine bakılması yerinde olacaktır. Tablo 1'de yer alan 51 birimden 49'u (2 SİTR birimi hariç) 80 sorudan oluşan yabancı

dil testi sonuçlarına göre öğrenci kabul etmektedir. Tablo 1'in son sütunu ilgili birime yerleşen tüm adayların YDT'deki ortalama net sayılarını

göstermektedir. Buna göre, en yüksek ortalama 70 ve en düşük 17,8 iken tüm birimlerin ortalaması 37'dir.

Tablo 2. Ön Lisans Bölümlerine Ait YKS-2022 Verilerinin YKS-2021 Verileri ile Karşılaştırması

Birim Adı	En Düşük ve En Yüksek Puanlar				Kontenjan		Doluluk (%)	
	En	En	En	En	2022	2021	2022	2021
	Düşük (2022)	Yüksek (2022)	Düşük (2021)	Yüksek (2021)				
İstanbul Ayvansaray Ü. Plato MYO (Uzaktan) (Burslu)	402	436	378	506	9	9	100	100
Kapadokya Ü. Kapadokya MYO (Uzaktan) (Burslu)	383	443	335	418	24	23	100	100
İstanbul Aydın Ü. Anadolu Bil MYO (Burslu) (İngilizce)	359	381	294	307	9	8	100	100
Marmara Ü. Sosyal Bilimler MYO	343	423	288	367	60	60	100	100
Kapadokya Ü. Kapadokya MYO (Burslu)	341	391	281	327	9	9	100	100
İstanbul Ayvansaray Ü. Plato MYO (Burslu)	337	364	263	317	6	6	100	100
Muğla Sıtkı Koçman Ü. Ortaca MYO (Uzaktan)	330	476	257	359	71	60	100	100
Niğantaşı Ü. Niğantaşı MYO (Burslu)	329	343	260	301	7	6	100	100
İstanbul Arel Ü. MYO (Burslu) (İÖ)	323	363	289	322	10	8	100	100
İstanbul Arel Ü. MYO (Burslu)	319	334	264	364	5	8	100	100
İstanbul Gelişim Ü. Gelişim MYO (Burslu)	312	366	240	284	10	10	100	100
İstanbul Esenyurt Ü. MYO (Burslu)	307	313	238	284	5	6	100	100
İstanbul Gelişim Ü. Gelişim MYO (Burslu) (İÖ)	303	332	261	341	10	8	100	100
Antalya Akev Ü. MYO (Burslu)	295	304	243	283	3	5	100	100
İstanbul Ayvansaray Ü. Plato MYO (%50 İndirimli)	293	390	222	371	51	54	100	100
Muğla Sıtkı Koçman Ü. Marmaris MYO	288	431	238	306	60	60	100	100
Akdeniz Ü. Demre Hasan Ünal MYO	286	458	231	342	60	60	100	100
Şamukkale Ü. Denizli Sosyal Bilimler MYO	284	374	217	270	30	30	100	100
Nevşehir Hacı Bektaş Ü. Ürgüp Turizm MYO	278	383	227	330	80	80	100	100
Muğla Sıtkı Koçman Ü. Ortaca MYO	277	366	217	278	50	50	100	100
Kocaeli Ü. Kartepe Turizm MYO	275	360	218	303	60	60	100	100
Van Yüzüncü Yıl Ü. Van MYO	272	374	215	329	45	45	100	100

Tablo 2. Ön Lisans Bölümlerine Ait YKS-2022 Verilerinin YKS-2021 Verileri ile Karşılaştırması (Devam)

Birim Adı	En Düşük ve En Yüksek Puanlar				Kontenjan		Doluluk (%)	
	En	En	En	En	2022	2021	2022	2021
	Düşük (2022)	Yüksek (2022)	Düşük (2021)	Yüksek (2021)				
Nevşehir Hacı Bektaş Ü. Ürgüp Turizm MYO (İÖ)	271	368	203	298	60	60	100	100
Bursa Uludağ Ü. İznik MYO	266	324	210	317	50	50	100	100
Kıbrıs İlim Ü. Uyg. Bilimler MYO (Burslu) (İngilizce)	266	275	210	222	3	2	100	100
Ankara Ü. Beypazarı MYO	265	412	210	359	65	65	100	100
Çanakkale Onsekiz Mart Ü. Ayvacık MYO	261	407	208	285	60	60	100	100
Kapadokya Ü. Kapadokya MYO (Uzaktan) (%25 İndirimli)	260	381	182	332	136	127	100	84
Karabük Ü. Safranbolu Şefik Yılmaz Dizdar MYO	246	365	184	313	35	35	100	100
Niğantaşı Ü. Niğantaşı MYO (%50 İndirimli)	240	297	188	251	40	33	100	42
Kapadokya Ü. Kapadokya MYO (%50 İndirimli)	239	341	176	265	51	51	100	51
Bingöl Ü. Bingöl Sosyal Bilimler MYO	238	354	185	350	20	20	100	62
Niğantaşı Ü. Niğantaşı MYO	236	236	-	-	1	1	100	0
Çanakkale Onsekiz Mart Ü. Ayvacık MYO (İÖ)	235	337	178	218	46	40	100	44
Malatya T. Özal Ü. Kale Turizm ve Otel İşl. MYO	234	320	193	252	34	25	100	39
Harran Ü. Halfeti MYO	233	360	172	251	30	30	100	49
Kütahya Dumlupınar Ü. Çavdarhisar MYO	231	335	193	200	25	25	100	12
Isparta Uyg Bilimler Ü. Yalvaç MYO	230	382	172	276	40	40	100	59
İstanbul Aydın Ü. A. Bil MYO (%50 İndirimli) (İngilizce)	229	348	176	264	51	45	100	76
Selçuk Ü. Silifke Taşucu MYO	228	297	184	276	50	50	100	58
Kütahya Dumlupınar Ü. Sosyal Bilimler MYO	226	365	191	269	60	60	100	24
Burdur M. Akif Ersoy Ü. Yeşilova İ. Akın MYO	226	291	184	295	35	35	100	36
Erzincan B. Yıldırım Ü. Turizm ve Otelcilik MYO	223	320	174	268	24	24	100	28
Selçuk Ü. Akşehir MYO	222	305	193	312	40	40	100	32
Selçuk Ü. Beyşehir Ali Akkanat MYO	222	300	180	347	40	40	100	51
İstanbul Gelişim Ü. Gelişim MYO (%50 İndirimli)	221	298	176	256	30	55	100	16
İstanbul Ayvansaray Ü. Plato MYO (%50 İndirimli)	218	332	189	243	38	34	100	24

Tablo 2. Ön Lisans Bölümlerine Ait YKS-2022 Verilerinin YKS-2021 Verileri ile Karşılaştırması (Devam)

Birim Adı	En Düşük ve En Yüksek Puanlar				Kontenjan		Doluluk (%)	
	En	En	En	En	2022	2021	2022	2021
	Düşük (2022)	Yüksek (2022)	Düşük (2021)	Yüksek (2021)				
İstanbul Arel Ü. MYO* (%50 İndirimli)	217	305	193	242	20	42	100	24
İstanbul Arel Ü. MYO (%50 İndirimli)	212	285	201	223	25	41	100	10
İstanbul Gelişim Ü. Gelişim MYO (%50 İndirimli) (İÖ)	200	281	176	176	30	42	100	2
İstanbul Esenyurt Ü. MYO (%50 İndirimli)	197	285	-	-	20	34	100	0
Antalya Akev Ü. MYO (%50 İndirimli)	188	291	205	207	20	25	95	8
Kıbrıs İlim Ü. Uyg. Bilimler MYO (%50 İndirimli) (İngilizce)	174	241	-	-	20	13	30	0
Muğla Sıtkı Koçman Ü. Marmaris Turizm MYO (İÖ)	-	-	212	282	-	55	-	100

Kaynak: 2022 ve 2021-YKS Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin Sayısal Bilgiler tablolarından derlenmiştir. İtalik yazılar, Vakıf Üniversitelerini göstermektedir.

Tablo 2, ön lisans programlarına ait verileri, 2022 taban puanına göre sıralanmış şekilde göstermektedir. Tablo 2'ye göre 2021 ve 2022'de YKS kılavuzunda yer alan ön lisans eğitimi veren birim sayısı 54'tür. 2021 ve 2022 yıllarında ilk üç birim aynı kalmış, tümü vakıf üniversitelerinin tam burslu birimleri olmuş, ilk iki sırada uzaktan eğitim veren birimler yer almıştır.

Ön lisans programlarının en düşük puan ortalamaları 2021'de 219 iken, 2022'de 266'ya yükselmiştir. Taban puanı düşen tek birim ise *Antalya Akev Ü. yüzde 50 Burslu* birimi olmuştur. Ön lisans birimlerinde en yüksek ve en yüksek taban puanlar ise 2021'de 172 ile 378; 2022'de ise 174-402 arasında değişmiştir.

2021'de 1964 olan ön lisans kontenjanı, 2022'de 1873'e gerilemiştir. Aradaki 91 farkın 55'i *Muğla Sıtkı Koçman Ü. Marmaris Turizm MYO (İÖ)* biriminin öğrenci almamasından, geriye kalan 36'sı başta vakıf üniversitelerinin ücretlileri olmak üzere çeşitli birimlerin kontenjanlarını azaltmasından kaynaklanmıştır. 2021'de 25, 2022'de ise vakıf üniversitelerine ait *yüzde 50 İndirimli* eğitim veren iki birim kontenjanını dolduramamış, 2021'de yüzde 69,1 olan ortalama doluluk oranı 2022'de yüzde 98,6'ya çıkmıştır. Kontenjanı dol-

mayan birimlerin en düşük puanla öğrenci alan birimler arasında yer aldıkları dikkati çekmektedir. Ön lisans birimlerinin kontenjanlarında lisans birimlerine kıyasla daha fazla değişiklik olmuş, 54 birimin 24'ünün kontenjanı değişmiş; 10'u azalmış, 14'ü artmıştır. Kontenjan indirimine giden 10 birimin tümü vakıf üniversitelerine bağlı iken, kontenjan artışı yapan 14 birimden 11'i vakıf, 3'ü ise devlet üniversitelerine bağlıdır. Kontenjanları artan 14 birimden 2 devlet ve 5 vakıf olmak üzere 7'si bir önceki yılda kontenjanlarını dolduramamış olmalarına rağmen kontenjan artışına gitmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

2022 YKS verileri genel olarak değerlendirildiğinde, 2021'de boş kalan turist rehberliği kontenjanlarının neredeyse tamamının dolduğu ve puanlarda genel bir artış olduğu görülmektedir. 2021'de lisans bölümlerine ait taban puan ortalaması 268; ön lisans programlarının taban puan ortalaması 219 iken, 2022'de taban puanlar sırasıyla 312 ve 266'ya yükselmiştir. Programların doluluk oranları ise 2021'de lisans bölümlerinde yüzde 87,7 ve ön lisans programlarında yüzde 69,1 iken, 2022'de sırasıyla yüzde 100 ve yüzde

98,6'ya çıkmıştır. Rakamlar programların daha fazla tercih edildiğini gösterse de bu, turist rehberliği programlarına özgü bir durum değildir; Türkiye genelinde tüm bölümlerde yaşanmıştır. Çeşitli gazetelerde konuyu değerlendiren uzmanlara göre bu durum; barajın kaldırılmasına bağlı olarak sınava giren aday sayısının artması, sınav süresinin yarım saat uzatılması ve soruların önceki yıla kıyasla daha kolay olmasının bir sonucudur. Nitekim 2021'de 180 barajını sayısalda 390.000, sözelde ise 560.000 kişi aşmışken, 2022'de 180 puanı aşan sayısı sayısalda 752.000 ve sözelde 1.151.486 kişiye ulaşmıştır (Atagün 2022). Bu nedenle söz konusu artışın ne kadarının turist rehberliği eğitimine yönelik ilgi artışından kaynaklandığı açık değildir.

Lisans bölümlerinde eğitim veren birim sayısı artmamasına rağmen kontenjanlar artmaya devam etmiş, ön lisans programlarında ise küçük bir geri çekilme olmuştur. Lisans birimlerinin kontenjanları 1 ile 100 arasında, ön lisans birimlerinin kontenjanları ise 1 ile 136 arasında değişmiştir. 1 kişilik kontenjana sahip birimler vakıf üniversitelerine bağlı birimlerdir. 136 kontenjana sahip birim vakıf üniversitesine bağlı (*Kapadokya Ü. Kapadokya MYO (Uzaktan) (yüzde 25 İndirimli)*) uzaktan öğretim verirken, 100 kontenjana sahip lisans birimi bir devlet üniversitesidir (*Atatürk Ü. TF*). 100 kontenjan devlet üniversitelerine bağlı turist rehberliği programları için şimdiye kadar verilen en yüksek kontenjandır. Hem lisans hem de ön lisans birimlerinin ortalama kontenjanları ise 40-60 arasında yoğunlaşmasına rağmen, 2021'de *Neveşehir Hacı Bektaş Ü. Ürgüp Turizm MYO*'ya ait olan en fazla kontenjan (80 kişi) böylece 100'e ulaşmıştır. En yüksek kontenjanların önce 80 ve ardından 100'e çıkarılmış olması, şu an için 40-60 arasında olan ortalama kontenjanların gelecek yıllarda artarak önce 60-80 ve sonra da 80-100 bandına çıkacağına işaret ediyor olabilir.

Ön lisans programları içinde ilk iki sıranın vakıf üniversitelerinin burslu ve uzaktan öğretim veren birimleri olması, yerleşen adaylar netleştikten sonra demografik özelliklerinin incelenmesini gerektiren bir durumdur. En başarılı öğrencilerin vakıf üniversitelerine bağlı burslu birimleri

tercih etmiş olma ihtimalleri yanında, adayların ikinci üniversitelerini okumaları ve yaş ortalamalarının yüksek olması ihtimalleri de göz önünde bulundurulmalıdır. Lisans programlarında YDT netlerinin ortalaması yarıdan azdır. Bu durum öğrencilerin lisans mezuniyetlerinden sonra turist rehberliği mesleği için gerekli olan yabancı dil şartını kolaylıkla sağlayamamalarına etki eden bir unsur olarak yorumlanabilir. Detaylı verilerin açıklanmasının ardından önceki yılların sonuçları ile yapılacak kıyaslamalar 2022-YKS sonuçları ve turist rehberliği eğitime yönelik talep hakkında daha kapsamlı yorumların yapılmasını sağlayacaktır.

KISALTMALAR

AYT = Alan Yeterlilik Testi

Fak = Fakülte

İİSBF = İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi

İÖ = İkinci Öğretim

MYO = Meslek Yüksekokulu

SİTR = Seyahat İşletmeciliği ve Turist Rehberliği

TF = Turizm Fakültesi

TİOYO = Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu

TOYO = Turizm ve Otelcilik Yüksekokulu

UBYO = Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu

Ü = Üniversitesi

YDT = Yabancı Dil Testi

YO = Yüksekokul

KAYNAKÇA

Atagün, Z. (2022). YKS'de Puan-Sıralama Uçurumu... Matematik En Etkisiz Yılı. *Hürriyet*, <https://www.hurriyet.com.tr/egitim/yksde-puan-siralama-ucurumu-matematigin-en-etkisiz-yili-42103149>, Erişim tarihi: 6 Eylül 2022.

Öztürk, F. (2022). Üniversiteye Girişte Baraj Puanı Kaldırıldı: Diplomalı İşsizlik Artar mı? *BBC Türkçe*, <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-60385874>, Erişim tarihi: 06 Eylül 2022.

Yükseköğretim Kurulunun Yükseköğretim Kurumları Sınavına (YKS) İlişkin Aldığı Kararlar Üniversiteye Girişte TYT ve AYT Baraj Puanı Uygulaması Kaldırıldı, <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2022/yok-ten-yks-ye-iliskin-kararlar.aspx>, Erişim tarihi: 06 Eylül 2022.

2021-YKS Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin Sayısal Bilgiler (2021), <https://www.osym.gov.tr/TR,21286/2021-yks->

Turist Rehberliği İncelemeleri

yerlestirme-sonuclarina-iliskin-sayisal-bilgiler.html, Erişim tarihi: 06 Eylül 2022.

2022-YKS Sınav Sonuçlarına İlişkin Sayısal Bilgiler (2022), <https://www.osym.gov.tr/TR,23867/2022-yks-sinav-sonuclarina-iliskin-sayisal-bilgiler.html>, Erişim tarihi: 06 Eylül 2022.

2022-YKS Yerleştirme Sonuçlarına İlişkin Sayısal Bilgiler (2022), <https://www.osym.gov.tr/TR,23913/2022-yks->

yerlestirme-sonuclarina-iliskin-sayisal-bilgiler.html, Erişim tarihi: 06 Eylül 2022.

Nazım OKIŐLER, Dr. Öğretim Üyesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Balatçık Mah, Havaalanı Şosesi Cd. No:33/2, 35620 Atatürk Osb/Çiđli/İzmir.

E-posta: nazim.cokisler@ikcu.edu.tr

ORCID: 0000-0003-3273-7472

Nazım OKIŐLER

2001’de Ege Üniversitesi Çeřme MYO Turist Rehberliği Bölümü ön lisans programından, 2003’te Erciyes Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Turizm Rehberliği lisans programından mezun oldu. Yüksek lisans ve doktora derecelerini Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü, Türk Halk Bilimi Anabilim Dalı’ndan aldı (2007; 2013). 12 yıl aktif olarak turist rehberliği yaptıktan sonra İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi’nde Yardımcı Doçent Doktor olarak çalışmaya başladı (2014). Halen aynı üniversitede Dr. Öğretim Üyesi olarak görev yapmaktadır. Temel alışma alanları, turist rehberliği eğitimi ve somut olmayan kültürel mirastır.